

Lang. Code : **19**

इस पुस्तिका में 16 पृष्ठ हैं ।

This booklet contains 16 pages.

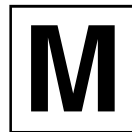
AAT-20-II

PAPER II / प्रश्न-पत्र II

तिब्बतन भाषा परिशिष्ट
Tibetan Language Supplement
भाग IV & V / PART IV & V

परीक्षा पुस्तिका संकेत
Test Booklet Code

परीक्षा पुस्तिका संख्या
Test Booklet No.

इस परीक्षा पुस्तिका को तब तक न खोलें जब तक कहा न जाए ।

Do not open this Test Booklet until you are asked to do so.

इस परीक्षा पुस्तिका के पिछले आवरण (पृष्ठ 15 व 16) पर दिए निर्देशों को ध्यान से पढ़ें ।

Read carefully the Instructions on the Back Cover (Page 15 & 16) of this Test Booklet.

तिब्बतन में निर्देशों के लिए इस पुस्तिका का पृष्ठ 2 देखें । / For instructions in Tibetan see Page 2 of this Booklet.

परीक्षार्थियों के लिए निर्देश

INSTRUCTIONS FOR CANDIDATES

1. यह पुस्तिका मुख्य परीक्षा पुस्तिका की एक परिशिष्ट है, उन परीक्षार्थियों के लिए जो या तो भाग IV (भाषा I) या भाग V (भाषा II) तिब्बतन भाषा में देना चाहते हैं, लेकिन दोनों नहीं ।	1. This booklet is a supplement to the Main Test Booklet for those candidates who wish to answer EITHER Part IV (Language I) OR Part V (Language II) in TIBETAN language, but NOT BOTH.
2. परीक्षार्थी भाग I एवं भाग II या III के उत्तर मुख्य परीक्षा पुस्तिका से दें और भाग IV व V के उत्तर उनके द्वारा चुनी भाषाओं से ।	2. Candidates are required to answer Part I and Part II OR III from the Main Test Booklet and Parts IV and V from the languages chosen by them.
3. अंग्रेजी व हिन्दी भाषा पर प्रश्न मुख्य परीक्षा पुस्तिका में भाग IV व भाग V के अन्तर्गत दिए गए हैं । भाषा परिशिष्टों को आप अलग से माँग सकते हैं ।	3. Questions on English and Hindi languages for Part IV and Part V have been given in the Main Test Booklet. Language Supplements can be asked for separately.
4. इस पृष्ठ पर विवरण अंकित करने एवं उत्तर पत्र पर निशान लगाने के लिए केवल काले/नीले बॉल पॉइंट पेन का प्रयोग करें ।	4. Use Black/Blue Ball Point Pen only for writing particulars on this page / marking responses in the Answer Sheet.
5. इस भाषा पुस्तिका का संकेत है M । यह सुनिश्चित कर लें कि इस भाषा परिशिष्ट पुस्तिका का संकेत, उत्तर पत्र के पृष्ठ-2 एवं मुख्य परीक्षा पुस्तिका पर छपे संकेत से मिलता है । अगर यह भिन्न हो, तो परीक्षार्थी दूसरी भाषा परिशिष्ट परीक्षा पुस्तिका लेने के लिए निरीक्षक को तुरन्त अवगत कराएँ ।	5. The CODE for this Language Booklet is M. Make sure that the CODE printed on Side-2 of the Answer Sheet and on your Main Test Booklet is the same as that on this Language Supplement Test Booklet. In case of discrepancy, the candidate should immediately report the matter to the Invigilator for replacement of the Language Supplement Test Booklet.
6. इस परीक्षा पुस्तिका में दो भाग IV और V हैं, जिनमें 60 वस्तुनिष्ठ प्रश्न हैं, जो प्रत्येक 1 अंक का है : भाग-IV : भाषा-I (तिब्बतन) (प्र. 91 से प्र. 120) भाग-V : भाषा-II (तिब्बतन) (प्र. 121 से प्र. 150)	6. This Test Booklet has two Parts, IV and V, consisting of 60 Objective Type Questions, each carrying 1 mark : Part-IV : Language-I (Tibetan) (Q. 91 to Q. 120) Part-V : Language-II (Tibetan) (Q. 121 to Q. 150)
7. भाग-IV में भाषा-I के लिए 30 प्रश्न और भाग-V में भाषा-II के लिए 30 प्रश्न दिए गए हैं । इस परीक्षा पुस्तिका में केवल तिब्बतन भाषा से संबंधित प्रश्न दिए गए हैं । यदि भाषा-I और/या भाषा-II में आपके द्वारा चुनी गई भाषा(एँ) तिब्बतन के अलावा है तो कृपया उस भाषा वाली परीक्षा पुस्तिका माँग लीजिए । जिन भाषाओं के प्रश्नों के उत्तर आप दे रहे हैं वह आवेदन पत्र में चुनी गई भाषाओं से अवश्य मेल खानी चाहिए ।	7. Part-IV contains 30 questions for Language-I and Part-V contains 30 questions for Language-II. In this Test Booklet, only questions pertaining to Tibetan language have been given. In case the language/s you have opted for as Language-I and/or Language-II is a Language other than Tibetan, please ask for a Test Booklet that contains questions on that language. The language being answered must tally with the languages opted for in your Application Form.
8. परीक्षार्थी भाग-V (भाषा-II) के लिए, भाषा सूची से ऐसी भाषा चुनें जो उनके द्वारा भाषा I (भाग-IV) में चुनी गई भाषा से भिन्न हो ।	8. Candidates are required to attempt questions in Part -V (Language-II) in a language other than the one chosen as Language-I (in Part-IV) from the list of languages.
9. रफ कार्य परीक्षा पुस्तिका में इस प्रयोजन के लिए दी गई खाली जगह पर ही करें ।	9. Rough work should be done only in the space provided in the Test Booklet for the same.
10. सभी उत्तर केवल OMR उत्तर पत्र पर ही अंकित करें । अपने उत्तर ध्यानपूर्वक अंकित करें । उत्तर बदलने हेतु श्वेत रंजक का प्रयोग निषिद्ध है ।	10. The answers are to be recorded on the OMR Answer Sheet only. Mark your responses carefully. No whitener is allowed for changing answers.

परीक्षार्थी का नाम (बड़े अक्षरों में) : _____

Name of the Candidate (in Capitals) : _____

अनुक्रमांक : (अंकों में) _____

Roll Number : in figures

: (शब्दों में) _____

: in words

परीक्षा केन्द्र (बड़े अक्षरों में) : _____

Centre of Examination (in Capitals) : _____

परीक्षार्थी के हस्ताक्षर : _____ निरीक्षक के हस्ताक्षर : _____

Candidate's Signature :

Invigilator's Signature :

Facsimile signature stamp of

Centre Superintendent _____

M

ཡིག་རྒྱུགས་པས་ཟླ་ཚན་བཞི་པ་ ༩༩-༡༢༠ གལ་སྲིད་
བདམས་ཡོད་ན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་ཕོ་ཁོ་ན་ཡིན་
དགོས།

Candidates should attempt the questions from **Part-IV (Q. No. 91-120)**, if they have opted **Tibetan** as **Language – I** only.

PAPER – II

(PART – IV) སྐད་ཡིག་-དང་པོ། (LANGUAGE – I)

TIBETAN

ཡིག་རྒྱགས་པས་ཐེ་བཞི་པ། ༩༩-༡༥༥ གཤམ་སྤེད་ཁྱིམ་བདམས་ཡོད་ན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་པོ་ཁོ་ན་ཡིན།

ལམ་སྟོན་གཤམ་གསལ་བཟོད་པ་སྟོན་པ་དང་དེ་འོག་ནི་བ(༡)
(༡)ལ་འོས་པའི་ལན་འདོམས།

ལྷོ་པོ་དང་། རྩེ་སྤོང་བཅུན་སྐྱམ་པོས་བལ་པོའི་རྒྱལ་པོ་གོ་ཆའི་སྐུ་མོ་
 རྩེ་བཅུན་མ་སྐྱུལ་མའི་རྣམ་སྐྱུལ་ཁྲི་བཅུན་དང་། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོའི་
 སྐུ་མོ་དབལ་ལུག་དལག་ཟེར་མའི་རྣམ་སྐྱུལ་ལུག་ཤིང་ཀོང་ཨོ་རྣམ་
 གཉིས་བཅུན་མོར་བཞེས་ནས་བལ་བཟང་ཁྲི་བཅུན་གྱིས་ཨོ་པོ་མི་
 བསྐྱོད་དོ་རྩེ་དང་། ཀོང་ཨོས་ཨོ་པོ་ཤུག་ཟུ་ནེ་གཉིས་པོ་དང་། གདན་
 དངས་རྒྱལ་པོས་ཨོ་པོ་དེ་གཉིས་ལ་སྤྲ་ཁང་རེ་དགོས་འདུག་པར་
 དགོངས་ནས་པོ་དང་། གྱི་བཟོ་རྩལ་པ་དང་ཆབ་འབངས་རྣམས་བསྐྱུལ་
 བས་སྤྲ་ཁང་བསྐྱུན་པའི་སྐབས་སུ་བཅུན་མོ་རྣམ་གཉིས་ནས་ཀྱང་
 རང་རང་གི་པ་ཡུལ་ནས་བཟོ་ལག་རྩལ་ཅན་པོས་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་
 ཞུས་ར་ས་འཕྱུལ་སྤང་གཞུག་ལག་ཁང་དུ་བལ་བཟས་གདན་དངས་
 པའི་ཨོ་པོ་མི་བསྐྱོད་དོ་རྩེ་བཞུགས་སུ་གསོལ།

གཙུག་ལག་ཁང་གི་སློ་བལ་ཡུལ་ཕྱགས་སུ་གཏང་བྱ་སྟག་ར་མོ་ཆེད་
 རྟེན་གཙོར་སྐྱབས་གདན་དངས་པའི་ཆོ་བོ་ཤུག་ཅུ་ནི་བཞུགས་སུ་
 གསོལ། གཙུག་ལག་ཁང་གི་སློ་བྱ་ཕྱགས་སུ་གཏང་ཁྲིམ་སུ་བྱ་
 ཏོར་གྱི་དམག་བྱང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོ་བོ་ཤུག་ཅུ་ནི་ར་ས་འཕུལ་
 རྒྱང་གཙུག་ལག་ཁང་དང་ཆོ་བོ་མི་བསྐྱེད་རྟོ་རྟེ་དེ་ར་མོ་ཆེད་གཙུག་
 ཁང་དུ་ཕྱོགས་བརྩེ་ལྷས་བ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་དེ་ལྟར་བཞུགས་ཡོད་
 ཏོ།།

91. རྒྱ་གཞུང་གི་ང་ལྟོ་དེ་སྤྱི་ལོ་སྟངས་ལྟོ་ཡིན་ནམ།

- (1) རྒྱ་གཟའ་ཀོང་ཨོ་དེ་ཉོར་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་མོ་ཡིན།
- (2) རྒྱ་གཟའ་ཀོང་ཨོ་དེ་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་མོ་ཡིན།
- (3) རྒྱ་གཟའ་ཀོང་ཨོ་དེ་སོག་པོ་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་མོ་ཡིན།
- (4) རྒྱ་གཟའ་ཀོང་དེ་ཐུ་ཉལ་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་མོ་ཡིན།

92. ཀོང་ཇོས་ཐུ་ནག་ནས་རང་གི་འོ་ར་རྒྱལ་བུ་ཇོ་པོ་ཐུ་
གདན་འདྲེན་ཁྱེས་སམ།

- (1) ཀོང་ཚོས་རྒྱ་ནག་ནས་རང་གི་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་ཚོ་བོ་
རང་འབྱུང་དོ་རྩེ་གང་ན་འདྲེན་ཞུས།
- (2) ཀོང་ཚོས་རྒྱ་ནག་ནས་རང་གི་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་ཚོ་བོ་
མི་བསྐྱོད་དོ་རྩེ་གང་ན་འདྲེན་ཞུས།
- (3) ཀོང་ཚོས་རྒྱ་ནག་ནས་རང་གི་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་ཚོ་བོ་
ཨ་མོ་ཤ་གང་ན་འདྲེན་ཞུས།
- (4) ཀོང་ཚོས་རྒྱ་ནག་ནས་རང་གི་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་ཚོ་བོ་
ཤྱུ་ཅུ་ནེ་གང་ན་འདྲེན་ཞུས།

93. བལ་བཟང་ཁྱི་བཙུན་གྱིས་བལ་ཡུལ་ནས་ཇོ་པོ་སུ་གདན་
འདྲེན་བྱས་སམ།

- (1) བལ་བཟའ་ཁྱི་བཅུན་གྱིས་བལ་ཡུལ་ནས་རྩོ་བོ་
བསམ་པ་དོ་རྩེ་གདན་འདྲེན་ཞུས།
- (2) བལ་བཟའ་ཁྱི་བཅུན་གྱིས་བལ་ཡུལ་ནས་རྩོ་བོ་
ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་གདན་འདྲེན་ཞུས།
- (3) བལ་བཟའ་ཁྱི་བཅུན་གྱིས་བལ་ཡུལ་ནས་རྩོ་བོ་
སྤྲུམ་ཅེ་གདན་འདྲེན་ཞུས།
- (4) བལ་བཟའ་ཁྱི་བཅུན་གྱིས་བལ་ཡུལ་ནས་རྩོ་བོ་
མི་བསྐྱོད་དོ་རྩེ་འདྲེན་ཞུས།

94. ར་ས་འཕྱལ་སྒྲུང་དེ་རྒྱལ་པོས་སུའི་ཆེད་དུ་བཞེངས་སམ།

- (1) ར་ས་འཕུལ་སྤང་དེ་རྩོ་བོ་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་
ཆེད་ཏུ་བཞེངས་པ་རེད།
- (2) ར་ས་འཕུལ་སྤང་དེ་རྩོ་བོ་གྲུ་མུ་ནེ་ཆེད་ཏུ་
བཞེངས་པ་རེད།
- (3) ར་ས་འཕུལ་སྤང་དེ་རྩོ་བོ་མི་བསྐྱོད་དོན་ཆེའི་ཆེད་
ཏུ་བཞེངས་པ་རེད།
- (4) ར་ས་འཕུལ་སྤང་དེ་རྩོ་བོ་བསམ་པ་དོན་ཆེའི་ཆེད་ཏུ་
བཞེངས་པ་རེད།

95. རྒྱ་སྐད་ར་མོ་ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་དེ་སྤེལ་བྱེད་ཀྱི་
བཞེངས་སམ།

- (1) རྒྱ་སྐད་ར་མོ་ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་དེ་རྩོ་བོ་སྤྱུ་
སྤེལ་བྱེད་ཀྱི་བཞེངས་པ་རེད།
- (2) རྒྱ་སྐད་ར་མོ་ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་དེ་རྩོ་བོ་མི་
བསྐྱོད་དོ་ཆེའི་བཞེངས་པ་རེད།
- (3) རྒྱ་སྐད་ར་མོ་ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་དེ་རྩོ་བོ་
བསམ་པ་དོ་ཆེའི་བཞེངས་པ་རེད།
- (4) རྒྱ་སྐད་ར་མོ་ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་དེ་རྩོ་བོ་ཀྱན་
ཏུ་བཟང་པོའི་བཞེངས་པ་རེད།

96. རྩོ་བོ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་བཞུགས་ས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེ
དགོས་དོན་གང་བྱུང་འདུག་གམ།

- (1) དེ་ལྟར་བཞེད་གོས་དོན་རྒྱ་གར་དང་ཉར་གྱི་
དམག་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞེས་པ་རེད།
- (2) དེ་ལྟར་བཞེད་གོས་དོན་ནི་རྒྱ་ཉར་གྱི་དམག་
བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞེས་པ་རེད།
- (3) དེ་ལྟར་བཞེད་གོས་ནི་དོན་སྟོན་དམག་བྱུང་བ་
ལ་བརྟེན་ནས་བཞེས་པ་རེད།
- (4) དེ་ལྟར་བཞེས་དགོས་དོན་ནི་ཡུལ་དམག་བྱུང་བ་
ལ་བརྟེན་ནས་བཞེས་པ་རེད།

97. ར་ས་སྤུལ་སྤྱང་གཙུག་ལག་ཁང་དང་ར་མོ་ཆེའི་གཙུག་
ལག་ཁང་བོད་སྐད་ཀྱི་བཞུགས་ཡོད་དམ།

- (1) བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་རྒྱང་ཆེར་བཞུགས་ཡོད།
- (2) བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་གཞིས་ཀ་ཆེར་བཞུགས་ཡོད།
- (3) བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ལྷ་སར་བཞུགས་ཡོད།
- (4) བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་རྩྭ་པ་འབྱུངས་རྒྱལ་སྤེལ་བཞུགས་
ཡོད།

98. བོད་ཆེ་སྤྱང་བཙན་སྐམ་པོས་བལ་པོའི་རྒྱལ་པོ་གོ་ར་ཁའི་
སྐམ་མོ་སྤྱང་གི་མནའ་མར་བཞུགས་པ་རེད།

- (1) བལ་པོའི་རྒྱལ་པོ་གོ་ཁའི་སྐམ་མོ་བྲི་གོ་ར་ཁའི་གི་
མནའ་མར་བཞུགས་པ་རེད།
- (2) བལ་པོའི་རྒྱལ་པོ་གོ་ཁའི་སྐམ་མོ་གོ་ར་ཁའི་གི་
མནའ་མར་བཞུགས་པ་རེད།
- (3) བལ་པོའི་རྒྱལ་པོ་གོ་ཁའི་སྐམ་མོ་ཁྲི་བཙན་རང་
གི་མནའ་མར་བཞུགས་པ་རེད།
- (4) བལ་པོའི་རྒྱལ་པོ་གོ་ཁའི་སྐམ་མོ་ཀན་ཅི་རང་གི་
མནའ་མར་བཞུགས་པ་རེད།

99. ཁྲི་བཙན་དེ་སྤེལ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་སྤྱུལ་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་གི་ཡོད་
དམ།

- (1) ཁྲི་བཙན་དེ་རྩོ་བོ་སྤུ་མའི་རྣམ་སྤྱུལ་དུ་
ངོས་འཛིན་ཞུས།
- (2) ཁྲི་བཙན་དེ་དབྱངས་ཅན་ལྷ་མའི་རྣམ་སྤྱུལ་དུ་
ངོས་འཛིན་ཞུས།
- (3) ཁྲི་བཙན་དེ་ལྷ་མོ་སྤུ་མའི་རྣམ་སྤྱུལ་དུ་ངོས་
འཛིན་ཞུས།
- (4) ཁྲི་བཙན་དེ་རྩོ་བོ་སྤུ་མའི་རྣམ་སྤྱུལ་དུ་
ངོས་འཛིན་ཞུས།

ལམ་སྤྱོད་གཞུགས་གསལ་སྤྱད་ཆོག་སྟོན་པ་དང་འོས་པའི་ལན་
འདོམས།

།དམ་པ་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་བྱུང་ན།

།དོན་གྲུབ་པ་དང་བདེ་སྦྱིད་འཕེལ།

།ཁོར་བུ་རྒྱལ་མཚན་ཅེར་མཚོད་ན།

།ཡུལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཁེ་མེས་མཁས་རྣམས་སྤྱོད་ཀྱིས།

།རྒྱལ་དན་གཞན་གྱིས་གཙོས་པ་ན།

།རྒྱལ་པར་ཆོས་རྒྱལ་དན་པར་འབྱུང།

།རིམས་ཀྱིས་བཏབ་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས།

།གངས་རྒྱུ་འབའ་ཞིག་ཡོད་ལ་བྱེད།

100. ཁོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཅེ་མོར་བཀོད་དེ་མཚོད་
ན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་སྤྱོད་ཀྱིས་པར་བྱེད་དམ།

- (1) མཚོད་ཡུལ་དེར་ནད་ལྷག་འབྱུག་ཅོད་ཞི་ཞིང་
ལོ་སྤྱོད་ཀྱི་ཁེ་མེས་པ་དག་ཞིང་བྱུ་ཤིས་པ་སྤྱོད་ཀྱིས།
- (2) མཚོད་ཡུལ་དེར་ཆབ་སྤྱོད་ཀྱི་མངའ་ཐང་རྒྱས་པ་
བྱུ་ཤིས་པ་སྤྱོད་ཀྱིས།
- (3) མཚོད་ཡུལ་དེར་ཤིས་པོ་ལོ་འཕེལ་བའི་བྱུ་ཤིས་
པ་སྤྱོད་ཀྱིས།
- (4) མཚོད་ཡུལ་དེར་དཔལ་འབྱོར་རྒྱས་པའི་བྱུ་
ཤིས་པ་སྤྱོད་ཀྱིས།

101. མ་བ་ལས།དམ་པ་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་ཀྱིས་ན་ཞེས་སོགས་
ཆོགས་བཅད་ཀྱིས་གོ་དོན་གང་བསྟན་ནམ།

- (1) རྒྱུ་བོ་དམ་པ་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་ན་རང་གཞན་གྱི་
དོན་ཅུང་ཟད་གྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་བསྟན།
- (2) རྒྱུ་བོ་དམ་པ་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་ན་རང་དོན་གྲུབ་
པའི་ཁྱད་པར་བསྟན།
- (3) རྒྱུ་བོ་དམ་པ་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་ན་གཞན་དོན་
གྲུབ་ཀྱང་རང་དོན་མི་གྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་བསྟན།
- (4) རྒྱུ་བོ་དམ་པ་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་ན་རང་གཞན་གྱི་
དོན་གྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་བསྟན།

102. རྒྱལ་པོ་སྤྱད་ངན་གྱིས་གཅོས་ཤིང་དབང་བསྐྱར་ན་གང་
ཟག་གང་དམིགས་བསལ་དྲན་པར་འགྱུར་རམ།

- (1) སུན་སེམས་ལྷན་པའི་ཆོས་རྒྱལ་དམིགས་བསལ་
དྲན་པར་འགྱུར།
- (2) སུན་སེམས་ལྷན་པའི་དཔལ་འབྱོར་ལྷན་པ་
དམིགས་བསལ་དྲན་པར་འགྱུར།
- (3) སུན་སེམས་ལྷན་པའི་ཤེས་ཡོན་ཅན་དམིགས་
བསལ་དྲན་པར་འགྱུར།
- (4) སུན་སེམས་ལྷན་པའི་ཆབ་སྲིད་པ་དམིགས་
བསལ་དྲན་པར་འགྱུར།

103. རིམས་ནད་ཀྱིས་བཏབ་ཅིང་ཟིན་པའི་སེམས་ཅན་ནམས་
གང་དམིགས་བསལ་སེམས་ནད་དྲན་ནམ།

- (1) ཆར་ཆུ་ཁོ་ན་སེམས་ནད་དྲན།
- (2) གངས་ཆུ་ཁོ་ན་སེམས་ནད་དྲན།
- (3) ཆུ་མིག་ཆུ་ཁོ་ན་སེམས་ནད་དྲན།
- (4) ཆུ་ཆུ་ཁོ་ན་སེམས་ནད་དྲན།

104. མ་བ་ལས།རྒྱལ་ངན་གཞན་གྱིས་གཅོས་པ་ན་ཞེས་སོགས་
ཆོགས་བཅད་ཀྱིས་བསྟན་དོན་གཅི་བོ་གང་ཡིན་ནམ།

- (1) ཆོས་མིན་གྱི་རྒྱལ་དཔོན་སོགས་གཞན་གྱིས་
གཅོས་པ་གྲོགས་པོ་དྲན་པའི་གདུང་སེམས་སྤྱིས་
པར་བསྟན།
- (2) སྤྱོད་ངན་གྱི་རྒྱལ་དཔོན་སོགས་གཞན་གྱིས་
གཅོས་པ་ན་པ་མ་དྲན་པའི་གདུང་སེམས་སྤྱིས་
པར་བསྟན།
- (3) ཆོས་མིན་གྱི་རྒྱལ་དཔོན་སོགས་གཞན་གྱིས་
གཅོས་པ་ཆོས་རྒྱལ་དྲན་པའི་གདུང་སེམས་སྤྱིས་
པར་བསྟན།
- (4) ཆོས་མིན་གྱི་རྒྱལ་དཔོན་སོགས་གཞན་གྱིས་
གཅོས་པ་སྤྱན་མཆེད་དྲན་པའི་གདུང་སེམས་
སྤྱིས་པར་བསྟན།

105. རྒྱུ་བོ་དམ་པ་རྣམས་མི་མང་གི་དཔོན་པོར་བསྐྱོས་པར་
གྱུར་ན་ཕན་ཐོགས་གང་ཡོད་དམ།

- (1) འདོད་པའི་དོན་གྲུབ་པ་དང་འཕམ་ལ་དུ་བདེ་ལ་
ཕྱགས་སུ་སྤྱོད་པ་མེད།
- (2) འདོད་པའི་དོན་གྲུབ་པ་དང་འཕམ་ལ་དུ་བདེ་ལ་
ཕྱགས་སུ་སྤྱོད་པ་འཐོབ།
- (3) འདོད་པའི་དོན་གྲུབ་པ་དང་འཕམ་ལ་དུ་དཀའ་
ངལ་ཅིམ་བྱུང་ལ་ཕྱགས་སུ་སྤྱོད་པ་འཐོབ།
- (4) འདོད་པའི་དོན་གཞན་སྐབས་ཅིམ་གྲུབ་པ་དང་
ཕམ་ཕྱགས་ལ་སྤྱོད་པ་མེད།

ལམ་སྟོན་གཤམ་གསལ་དྲི་བ་ཁག་ལས་འོས་པའི་ལན་འདོམས།

106. སྐད་ཡིག་ཆང་མར་བརྟུན་པ་དང་དེ་ཡིན་པ་.....།

- (1) སྤྱིག་གཞིའི་འཛིན་སྐྱོང་འོག་(Rule
Governed)
- (2) རྩེ་ཆན་གྱི་འཛིན་སྐྱོང་འོག་
(State governed)
- (3) དབུས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་འོག་
(Centre governed)
- (4) ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་འོག་
(Script governed)

107. སྐད་ཡིག་གསུམ་ཅན་གྱི་འགྲོ་ལུགས་ཀྱི་ནང་ནས་སྐད་ཡིག་གསུམ་པ་དེ་.....།

- (1) རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ཚང་མར་གཅིག་གྱུར་རེད།
- (2) ལེགས་སྦྱར་སྐད། (Sanskrit) ལོ་ན།
- (3) ཉིན་རྒྱུ་བརྗོད་པ་པོ་དང་ཉིན་སྐད་མི་སྤྱུ་བའི་མངའ་སྡེ།
- (4) ཕྱི་རྒྱལ་སྐད་ཡིག་གང་ཞིག་ལོ་ན།

108. དགེ་ལགས་གང་ཞིག་ནས་བྱ་མོར་སྦྱོར་བ་དང་བྱ་མོར་སྦྱོར་བ་(Beti Bachao and Beti Padhao) ཟེར་བའི་སྦྱར་ཡིག་འཛིན་གྱི་ཁྱད་ལྡན་སྦྱར་བ་དེས་དགེ་ལགས་མོ་རང་གིས་སྦྱོར་མ་ཚོར་དོ་སྣང་བྱེད་དུ་བཅུག་པའི་རྒྱུ་བཅད་མཚམས་ལུང་དུ་བྲིས་པའི་སྦྱར་ཡིག་དེ་སྦྱར་ཡིག་སྦྱོར་བར་འདྲ་སྦྱོར་བྱས་པ་དེ་.....།

- (1) ཁྲིད་ཆས་ངོ་མ་རེད།
- (2) མཉམ་བཟེས་ཁྲིད་ཆས་རེད།
- (3) དུས་མཚུངས་ཁྲིད་ཆས་རེད།
- (4) རྒྱ་ཆེ་བའི་ཁྲིད་ཆས་རེད།

109. བརྗོད་པ་བདེ་པོའི་དོན་ནི་.....།

- (1) མོར་འཕུལ་མེད་པར་བྲིས་པ།
- (2) བརྗོད་སྒྲིག་ཚུགས་ལྟར་གསལ་པོར་བྲིས་པ།
- (3) བརྗོད་པ་སྦྱོང་དག་པོའི་སྒོ་ནས་བརྗོད།
- (4) བརྗོད་པ་དང་སྒྲིག་པ་བྲིས་པ་མོ་རང་གིས་བདེ་པོའི་ཐོག་བཤད་པ།

110. སྒྲ་གདངས་རྒྱུང་བ་ནས་ཡར་དེད་དེ་སྒྲིག་པའི་སྒྲ་གདངས་དེ་ལ།

- (ཀ) རྒྱ (Sound)
- (ཁ) ཡིག་ཐེང་། (Syllable)
- (ག) བརྗོད་པ། (Sentence)
- (ང) ཚིག་ (Word)
- (ཅ) ཡིག་གཟུགས། (Letter)
- (1) ཀ ཅ ཁ ཀ ཀ (a d e b c)
- (2) ཀ ཅ ཁ ཅ ཅ (a b c d e)
- (3) ཀ ཅ ཅ ཅ ཅ (a e b d c)
- (4) ཅ ཅ ཀ ཅ ཅ (b c a e d)

111. གཤམ་གསལ་སྦྱི་ཚོགས་ནང་འབྲེལ་(Social interaction) ལྟ་སྒྲུབ་ཡིན་པ་ངོས་ལེན་གྱིས་སྐད་ཡིག་ལ་དགོས་མཁོ་ཡིན་ནམ།

- (1) སྐད་ཡིག་སྦྱོར་མས་ཡིད་ལ་བྱེད་སྒྲུབ་པ་འོ། བྱེད་ཀྱང་ཚོགས་སྤྱོད་ལུ་མཐོ་ཅུ་གཏོང་བ།
- (2) སྦྱོར་ཚན་འབྲིད་སྐབས་སྐད་ཡིག་སྦྱོང་བར་དོ་སྣང་།
- (3) སྐད་ཡིག་དགོས་མཁོ་དང་གནད་དུགས་ཆེ་བས་སྐད་ཡིག་སྦྱོང་བར་བྱེད་པ།
- (4) སྐད་ཡིག་སྦྱོང་བ་པོར་གནས་པའི་སྐབས་གོ་སྐབས་ཀྱིས་གོ་བསྐྱར་དང་གཞན་དང་མཐུན་པའི་དོན་ཐོག་འབྲེལ་བ་བྱས་པ།

112. སྦྱོར་དུ་བརྗོད་པ་དེ་རྒྱལ་གྱི་ནང་གསལ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་པ་དེ་.....།

- (1) ཟེན་བྲིས། (Drafting)
- (2) སྒྲིང་བསྒྲུལ། (Summarising)
- (3) ཚིག་བརྗོད་བཅོས་པ། (Note making)
- (4) སྒྲིག་པ། (Reading)

113. སྦྱོར་མས་སྐད་ཡིག་སྦྱང་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་ཀ་ལག་པོ་རག་པའི་གོ་སྐབས་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་སྐད་ཡིག་སྦྱོང་བའི་སེམས་ཀྱིས་སྦྱོང་བ་བཅུག་པ།

- (1) རང་གཤིས་དབྱུང་བཞག་ (intrinsic)
- (2) ཕྱི་དྲོའི་གནས་སྤངས་དབྱུང་བཞག་ (extrinsic)
- (3) ལས་ཀ་དབྱུང་བཞག་ (job centric)
- (4) ཁེངས་དྲེགས་དབྱུང་བཞག་ (ego centric)

114. སྐད་ཡིག་འཛིན་གྱི་ལུས་ཀྱི་མཛུགས་ཀྱི་ཐོས་དང་པན་ལུས་ཆེ་
བར་སྒྲིབ་མ་ཆོར་གོ་སྐབས་སྒྲོན་ཆུ་དེ་ནི་།

- (1) ཞིབ་འཇུག་ཕྱེད་པ།
- (2) ལད་སྒྲོས་ཕྱེད་པ།
- (3) བྱང་ལུས་ཤོད་རེ་ཕྱེད་པ།
- (4) བོར་འཇུག་ལུས་ལྷུ་གཤོང་པ།

115. འཛིན་གྱི་ཡོངས་རྒྱུ་ལས་ནང་སྐད་ཡིག་སྒྲིབ་པའི་དུས་སྐད་
ཡིག་དགེ་ཆེན་གྱིས་།

- (1) སྒྲིབ་མ་དུག་གསལ་ལ་སྒྲིབ་མ་ཞན་པར་དོ་སྣང་
སྒྲོན་བཅུག་པ།
- (2) སྒྲོན་སྒྲུངས་མི་འདྲ་བའི་སྒྲོན་སྒྲུངས་ཕྱེད་པར་
རོགས་ཕྱེད་པ།
- (3) སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཤེས་ཡོན་མཁས་པ་གོ་སྒྲིག་དང་དེ་
དག་སྒྲིབ་ཏུ་འཇུག་དགོས་པར་རྒྱུ་གཉེར་ཕྱེད་
པ།
- (4) དེ་དག་སྒྲིབ་གྱི་ཆུ་ཆོད་དུག་གི་རིང་ཁ་ཁུ་ལེས་
པོ་ཐོན་པར་འགན་འཁུར་ཕྱེད་པ།

116. གཤམ་གསལ་དོན་གང་ཞིག་སྐད་ཡིག་སྒྲིབ་པའི་ཆེད་གལ་
ཆེན་པོ་རེད།

- (1) སྒྲིབ་གདངས་ཉག་ཉག་གིས་སྒྲོག་པ།
- (2) སྒྲོག་དེབ་ཀྱི་ཆོན་པ་བསྐྱེད་ཆར་བའི་རྒྱུ་སྒྲོག་
དེབ་ལས་འཆར་ཕྱེད་བཅུག་པ།
- (3) བཟོད་པ་བདེ་པོ་དང་སྒྲིབ་གདངས་ཡར་རྒྱས་
གཤོང་པ།
- (4) རིན་གོང་རྒྱུ་བ་ཡང་ན་རིན་གོང་མེད་པའི་བྲིད་
ཆས་བཅད་སྒྲོན་ཕྱེད་པ།

117. སྐད་ཡིག་སྒྲིབ་དགེ་ལུས་ལུས་ཐེན་པ་ནི་།

- (1) སྒྲིབ་ཁྱིམ་གྱི་དུས་ཆོད་མང་པོ་བཅད་སྒྲོན་པ།
- (2) སྒྲིབ་མས་སྐད་ཆ་ཤོད་པའི་དུས་ཆོད་མང་དུ་
གཤོང་པ།
- (3) སྒྲིབ་མས་སྐད་ཆ་ཤོད་པའི་དུས་ཆོད་ལྷུ་གཤོང་
གཤོང་པ།
- (4) མཉམ་ཐུབ་དང་རྒྱུ་འབྲེལ་གྱིས་ལས་གཞིའི་དུས་
ཆོད་ལྷུ་གཤོང་པ།

118. ཁོར་ལྷག་ལྷག་པའི་དཔར་བསྐྱེད་ནི་ནང་གི་སྒྲིབ་ཆོན་
དང་སྒྲོན་བཞིན་པ་རེད།

- (1) སྒྲིབ་གྱི་འཛིན་ཁང་།
- (2) སྒྲོག་བཞིན་པ་རང་དོན།
- (3) ཤེས་ཡོན་སྐད་ཡིག་།
- (4) རང་དོན་སྒྲིབ་མ་རྒྱུ་འབྲེལ།

119. སྐད་ཡིག་སྒྲིབ་མང་གི་འཇུག་ལུས་ཐེན་པ་ནི་།

- (1) སྐད་ཡིག་མང་པོ་སྒྲུབ་པ།
- (2) སྒྲིབ་པའི་སྐད་ཀྱི་ཆོན་ཆོད་མ་གཅིག་མཆོངས་དོ་
སྒྲོན་སྒྲོན་པ།
- (3) སྒྲིབ་ཆོན་བཞུག་ཏེ་སྐད་ཡིག་འཛོལ་པ།
- (4) སྒྲིབ་མའི་སྐད་དེ་འཆར་བཤོད་ལྷུ་གཤོང་སྒྲོན་
བྱས་པ།

120. མང་ཀིད།(Ankit) ནི་ཁྱེད་རང་གི་འཛིན་གྱི་ནང་མིག་
མང་བའི་སྒྲིབ་མ་ཞིག་རེད།ཁྱེད་རང་སྐད་ཡིག་དགེ་ཆེན་
ཡིན་པའི་ཆ་ནས་བྱ་སྒྲིབ་ཆུ་ནི་།

- (1) ལས་གཞིའི་ལས་ཤོག་མང་པོར་དོ་སྣང་བྱ་རྒྱ།
- (2) རྒྱ་ཐོས་སྒྲིབ་ཆས་མང་པོ་སྒྲིབ་འཁྱིལ་གྱི་སྒྲིབ་མ་
སྒྲིབ་པ།
- (3) ལག་སྒྲིབས་དང་གཟུགས་པོའི་འཁྱེད་བཟོ་སྒྲིབ་
མང་བཅད་སྒྲོན་ཕྱེད་པ།
- (4) མགོན་ལུག་(སྒྲིབ་གདངས་) གསལ་པོ་དང་བར་
མཆོམས་བཞག་པ་དང་པོར་འཇུག་པ་འཇུག་
རེག་པའི་ཆོར་བ་སྒྲིབ་ཏུ་འཇུག་པ།

ཡིག་རྒྱགས་པས་སྡེ་ཚན་ལྔ་པ་ ༡༢༡-༡༥༠ ལས་
སྤྱོད་བདམས་ཡོད་ན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཉིས་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་དགོས།

Candidates should attempt the questions from **Part-V (Q. No. 121-150)**, if they have opted **Tibetan** as **Language – II** only.

PAPER – II ཚན་པ་བཞི་པ།
(PART – V) སྐད་ཡིག་གཉིས་པ། (LANGUAGE – II)
TIBETAN

ཡིག་རྒྱལ་པས་ཟེ་ཚན་བཞི་པ། ༡༩༩༡ ༡༥ལཱ་སྤྱི་ཁྱེད་ཀྱིས་བདམས་ཡོད་ན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་པོ་ཁོ་ན་ཡིན།

ལམ་སྟོན་གཤམ་གསལ་བཟོད་པ་སྟོན་པ་དང་དེ་འོག་དྲི་བ་ ༡༩༩༡
༡༩༩༡ ལ་འཇམ་པའི་ལན་འདོམས།

༡༩༩༡ བོ་རྗེ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་པ་བོད་དུ་ཕེབས་སྐབས་གཞིས་ཀ་
ཆེད་དཔོན་པོ་འདེད་འདེད་ལུ་ས་དཀར་པོ་འདེད་ལུ་སྟོ་ཡིག་
གཅིག་དེས་འཕགས་མཆོག་སྐྱུ་རྩལ་རྩལ་གཅིག་གི་རྩལ་སྐྱུ་དང་ཁྱི་
ཡིག་བདུན་དེ་དག་གིས་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་རྩལ་
སྐྱུ་དང་ཁྱི་ཡིག་གཅིག་དེས་དཔལ་ལྷན་ན་དོ་རྗེ་རྩལ་སྐྱུ་བཅས་
པར་གཅིག་ན་ལུང་བསྟན་གནང་བར་མ་འོངས་པར་གནས་
འདིར་སྐྱུ་རྩལ་གཅིག་གི་རྩལ་སྐྱུ་གཅིག་དང་འཕགས་པ་འཇམ་
དབྱངས་ཀྱི་རྩལ་སྐྱུ་བདུན་དཔལ་ལྷན་ན་དོ་རྗེ་རྩལ་སྐྱུ་གཅིག་
བཅས་བྱོན་པའི་ལུང་གསལ་བར་བསྟན་ཕྱི་ལོ་༡༩༩༡ འཁོར་དཀོན་
མཆོག་རྒྱལ་པོས་ལུང་བསྟན་གྱི་གནས་ས་དཀར་དེའི་སྤྱི་དཀོན་པ་
ལྷན་བཅས་དུས་དེ་ནས་གདན་ས་དེ་ལ་ས་སྐྱེའི་པའི་མཆོན་སྟན་
ཆགས་ཤོང་གསལ་སྐྱུ་རྩལ་གཅིག་གི་རྩལ་སྐྱུ་དུ་ས་ཆེན་ཀུན་
དགའ་སྤྱི་དེ་པོ་བྱོན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་རྩལ་སྐྱུ་ལ་འཁོར་
དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ་སྟོན་པོན་བསོད་ནམས་ཆེ་མོ་རྗེ་བཙུན་གཤམ་
པ་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་ཆེན་འོད་པོས་སྐྱེ་ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་
མཆོན་དཔལ་པོ་ལུང་ཆ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་ཆོས་རྒྱལ་
འཕགས་པ་སྟོན་གྱི་རྒྱལ་མཆོན་༡༩༩༡ ལོ་སྟོན་པོ་དུ་རྒྱལ་པོ་
གནང་བ་དང་པོ་དེ་ཡིན་པ་རེད་ཀྱི་འདི་དག་བདུན་ལ་ས་སྐྱེ་འཇམ་
དབྱངས་རྩལ་བདུན་ལྷན་པ་རེད་དཔལ་ལྷན་ན་དོ་རྗེ་རྩལ་སྐྱུ་ནི་
འགོ་མགོན་ལྷན་ན་དོ་རྗེ་ཡིན།འདི་དག་ལ་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་
རྩལ་སྐྱུ་གྱི་བྱིན་རྒྱལ་ཆེད་པའི་ས་སྐྱེ་པའི་འཁོར་གདུང་ནི་ལྷ་དང་
ཐུང་པོ་འཁོར་པའི་དབང་དུ་འཇུངས་པ་ན་འཁོར་དང་དེའི་གདུང་
རྒྱུད་ལ་འཁོར་གདུང་ལྷན་དཔལ་ལྷན་པ་ཡི་རིང་ལུགས་ནི་གྲུབ་
ཆེན་པོ་རྒྱ་བ་དང་པུ་ཆེན་གཤམ་ལ་སྟོན་པ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་སྟོན་འབྲེག་
མེ་ལོ་ལྷ་པོས་འཁོར་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོས་ལམ་འབྲས་ཆོས་ཀྱི་
སྤྱི་དེ་ལྷན་པའི་རྒྱུད་འཛིན་རིང་ལུགས་པ་ལ་ས་སྐྱེ་པའི་རིང་ལུགས་
སོ།

121. ས་དཀར་དེའི་སྤྱི་ཡིག་གཅིག་རང་བྱོན་ཕེབས་པ་དེས་
གང་མཆོན་ནས།

- (1) འཕགས་པ་སྐྱུ་རྩལ་གཅིག་གི་རྩལ་སྐྱུ་
མཆོན།
- (2) འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་རྩལ་སྐྱུ་
མཆོན།
- (3) འཕགས་པ་སྐྱུ་མའི་རྩལ་སྐྱུ་མཆོན།
- (4) འཕགས་པ་འགོ་བའི་མགོན་པོའི་རྩལ་སྐྱུ་མཆོན།

122. ས་དཀར་དེའི་སྤྱི་ཡིག་བདུན་རང་བྱོན་ཕེབས་པ་དེས་
གང་མཆོན་ནས།

- (1) འཕགས་པ་སྐྱུ་རྩལ་གཅིག་གི་རྩལ་སྐྱུ་
མཆོན།
- (2) འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་རྩལ་སྐྱུ་
མཆོན།
- (3) འཕགས་པ་འགོ་བའི་མགོན་པོའི་རྩལ་སྐྱུ་མཆོན།
- (4) དཔལ་ལྷན་ན་དོ་རྗེ་རྩལ་སྐྱུ་མཆོན།

123. འཁོར་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོས་ ཕྱི་ལོ་༡༩༩༡ གང་གནང་
ངས།

- (1) ས་དཀར་དེའི་སྤྱི་ལང་བཞེངས་པ་རེད།
- (2) ས་དཀར་དེའི་སྤྱི་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པ་རེད།
- (3) ས་དཀར་དེའི་སྤྱི་འདུ་ཁང་བཞེངས་པ་རེད།
- (4) ས་དཀར་དེའི་སྤྱི་དཀོན་པ་བཞེངས་པ་རེད།

124. འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱུལ་བདུན་དང་པོ་གསུམ་
སྤྱད་སྤྱིན་ནས།

- (1) དཔལ་ཆེན་འོད་པོ་ཀླན་དགའ་རྒྱལ་
མཚན།བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན།
- (2) དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ་བསོད་ནམས་ཅེ་མོ་གྲགས་
པ་རྒྱལ་མཚན་དང་གསུམ།
- (3) གློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན།ཀླན་དགའ་སྤྱིང་པོ་ཆོས་རྒྱལ་
འཕགས་པ།
- (4) གློལ་མ་པོ་བྱང་པ་ལྷན་ཆོགས་པོ་བྱང་ཆར་བ་ཆོས་
ཁྲི།

125. སྤྱུ་མས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་ཤོས་སྤྱིན་ནས།

- (1) སྤྱུ་མས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་ཤོས་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་
ཐོང་ལྷ་བ་དག་དབང་སྤྱི་བཟང་རྒྱ་མཚོས་
གནང་།
- (2) སྤྱུ་མས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་ཤོས་ཀམ་པ་འགྲོ་
བའི་མགོན་པོས་གནང་།
- (3) སྤྱུ་མས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་ཤོས་འགྲོ་མགོན་
ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་སྤྱི་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་
གནང་།
- (4) སྤྱུ་མས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་ཤོས་སྤྱི་པ་རྒྱ་པ་རྒྱ་
ཀླན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་གནང་།

126. འགྲོ་མགོན་ཕྱག་ན་རྩོ་རྩེ་སྤྱི་རྣམ་སྤྱུལ་ཡིན་ནས།

- (1) དཔལ་རྩོ་རྩེ་བསམ་པའི་རྣམ་སྤྱུལ་ཡིན།
- (2) དཔལ་ཕྱག་ན་རྩོ་རྩེ་འི་རྣམ་སྤྱུལ་ཡིན།
- (3) དཔལ་གསང་བ་བསྐྱས་པའི་རྣམ་སྤྱུལ་ཡིན།
- (4) དཔལ་འཁོར་ལོ་སྤྱི་པའི་རྣམ་སྤྱུལ་ཡིན།

127. དཔལ་སྤྱི་ལམ་འབྲས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་དེ་རྒྱ་གར་གྱི་སྤྱི་
ལས་བྱང་བ་ཡིན་ནས།

- (1) རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་ན་རོ་བ་ལས་བརྒྱད་པ་རེད།
- (2) རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་བི་རྩ་བ་ལས་བརྒྱད་པ་རེད།
- (3) རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་ཏི་ལོ་བ་ལས་བརྒྱད་པ་རེད།
- (4) རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་སི་ཏ་བ་ལས་བརྒྱད་པ་རེད།

128. རྩོ་བོ་རྩོ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་པ་བོད་དུ་ཕེབས་སྐབས་ལྷང་
བསྐྱར་གང་གནང་ངས།

- (1) མ་འོངས་པར་རྩོ་བཅུན་སྤྱི་མའི་རྣམ་སྤྱུལ་བྱོན་
པ་གསུངས།
- (2) མ་འོངས་པར་མགོན་པོའི་རྣམ་སྤྱུལ་བྱོན་པ་
གསུངས།
- (3) མ་འོངས་པར་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་རྣམ་
སྤྱུལ་བྱོན་པ་གསུངས།
- (4) མ་འོངས་པར་སྤྱི་བ་དཔོན་པ་སྤྱི་འི་རྣམ་སྤྱུལ་བྱོན་
པ་གསུངས།

ལམ་སྤྱོད་གསུམ་གསལ་བཞུག་པ་དང་འོས་པའི་ལན་
འདོམས།

ལྷ་ཏིང་དུས་རྒྱ་གར་ལ་ཆོས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་རྩ་བའི་ཤིག་
ཡོད་པ་དང་ཆོས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་པའི་ཆ་
ནས་སྤྱི་བས་པ་ཡོད་ཆོག་དེ་རྒྱ་གར་གྱི་བོད་སྤྱི་བྱེད་སྤྱི་བས་
ནང་ཆོས་ལུགས་སམ་ཆོས་ལ་དད་པ་ཡོད་མཁན་ལ་རྒྱལ་འགལ་
མིན་པ་སྤྱི་བྱེད་དང་ཆོས་ལུགས་ཆོས་མར་སེམས་གཏིང་
ནས་གྲུས་བཀུར་དང་གྲུ་ཡངས་དགོས་ཚུལ་བསྐྱར་ཞིང་ཆོས་ལ་
དད་པ་མེད་མཁན་ཆོ་ཡང་རྒྱུད་ཅིང་ཀླན་ལ་སྤྱི་བ་དང་སྤྱི་གས་
རིས་དང་བུལ་བའི་སྤྱི་བ་ཞིག་སྤྱི་བྱེད་ཡོད་ཆོས་དང་ཡོད་
མཁན་དང་མེད་མཁན་ཆོས་མར་ཕན་ཚུན་གཉིས་མོས་ཀྱི་བཟོང་
པ་དང་གྲུས་བཀུར་དགོས་སྤྱི་བྱེད་དམིགས་བསལ་ལོ་རྒྱུས་དང་
རིག་གཞུང་གི་རྒྱལ་སྤྱི་བ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བ་ཞིག་
ཡིན་ཞིང་འཇམ་ཐོང་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་ཞིག་གི་ཆོས་དང་རང་མོས་
དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་བའི་ཤིག་ཀྱིས་མི་དམངས་སྤྱི་བྱེད་རང་
མོས་ཀྱི་ཆོས་གང་ཡང་བྱེད་ཆོག་པའི་ཐོབ་ཐང་སྤྱི་བྱེད་ཡོད་པ་གསལ་
ཡང་རྒྱ་གར་གྱི་རྩ་བའི་ཤིག་ཀྱིས་དེ་བས་གྲུ་ཡངས་པའི་ཐོབ་ཐང་
སྤྱི་བྱེད་ཡོད་པ་ནི་བསྐྱས་བཞུག་ཏུ་དགོས།

129. རྒྱ་གར་གྱི་བོད་སྤྱི་བྱེད་སྤྱི་བས་ནང་ཆོས་ལུགས་ལ་གང་
དགོས་ཚུལ་བསྐྱར་ཡོད་དམ།

- (1) ཆོས་ལུགས་ཆོས་མར་མཐུན་འབྲེལ་ཁོ་ན་བསྐྱར་
ཡོད།
- (2) ཆོས་ལུགས་ཆོས་མར་རྒྱལ་འགལ་མིན་པ་ཁོ་ན་
བསྐྱར་ཡོད།
- (3) ཆོས་ལུགས་ཆོས་མར་དད་པ་ཁོ་ན་དགོས་པ་
བསྐྱར་ཡོད།
- (4) ཆོས་ལུགས་ཆོས་མར་སེམས་གཏིང་ནས་གྲུས་
བཀུར་དང་གྲུ་ཡངས་བསྐྱར་ཡོད།

ལམ་སྟོན་གཤམ་གསལ་དྲི་བ་ལག་ལས་འོས་པའི་ལན་འདོམས།

136. བསྐྱབ་གཞི་བསྐྱབས་ཚར་བ་དང་ཀླན་ལགས་ནས་མོ་རང་གི་སྒོ་བ་མ་ཚར་བསྐྱབ་གཞིའི་མིང་གྲུབ་མིང་(Common noun)དངོས་པོ་དམིགས་བསལ་གྱི་མིང་(Propernoun)གཟུགས་མཐོང་མེད་པའི་མིང་(Abstract noun)དེ་དག་ས་སྟོང་སྟུང་པའི་སྐྱམ་གཟུགས་ནང་བཅུག་དགོས་པའི་དཔེ་མཚོན་ནི་.....།
- (1) བད་སྟོང་གི་འགོ་ཡུགས་སྟོ་འཛིན་བྱས་པ།
 - (2) བད་སྟོང་སྟོབ་པ།
 - (3) བད་སྟོང་བསྐྱར་པའི་ཐབས།
 - (4) བད་སྟོང་དང་མཐུན་པ།

137. སྒོ་བ་སྤྱག་ཚུས་བག་ལ་ཉལ་པའི་མེམས་ཚར་(Subconscious) གྱིས་སྐད་ཆ་བཤད་པའི་དུས་བེད་སྟུང་འགོ་ཚུགས་པ་དེ་ནི་.....།
- (1) སྐད་ཡིག་སྟུང་བ།
 - (2) སྐད་ཡིག་གི་དགོས་མཁོ།
 - (3) སྐད་ཡིག་གཉིས་པ།
 - (4) སྐད་ཡིག་རང་སྤྱི་འཕེར་བ།

138. ཁྱེད་རང་དགེ་ཀན་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་སྒོ་བ་སྤྱག་གི་སྟོག་རྩལ་ལ་དོ་སྣང་ཡར་རྒྱས་ཅི་ལྟར་གཏོང་ངམ།
- (1) དེ་དག་ནས་སྟོག་དེབ་ཁོ་ན་སྟོག་ཏུ་འཇུག་པ།
 - (2) བསྐྱབ་གཞི་སྟོང་བསྐྱས་སྟོ་འཛིན་བྱེད་ཏུ་འཇུག་པ།
 - (3) སྤྱི་གྲའི་ལོ་ན་དང་མཐུན་པའི་དེབ་སྟོག་བཅུག་ནས་དེ་དག་ལ་དོ་སྣང་བསྐྱར་བ།
 - (4) བསྐྱབ་གཞི་དེ་དག་གི་མ་སྐད་ཏུ་བསྐྱར་བ་དང་དྲི་བ་ནམས་གྱི་ལན་སྟོ་འཛིན་བྱེད་ཏུ་འཇུག་པ།

139. གཤམ་གསལ་གཅིག་ཁྱེད་ལ་སྒོ་བ་མ་ཚར་མོ་ན་དང་མཐུན་པར་སྐད་ཡིག་སྟུང་བར་ལན་རུས་ཡོང་གི་རེད།
- (1) སྤྱི་གྲ་ཚེ་ལ་སྟོ་འཛིན་བྱས་པའི་སྟོན་ཚིག་ལག་སྐབས་(gesture)ཐོག་སྟོར་ཏུ་འཇུག་པ།
 - (2) བསྐྱབ་གཞི་དེ་དེ་དག་གི་མ་སྐད་ཏུ་བསྐྱར་བ།
 - (3) དེ་དག་ལ་གོ་སྐབས་བསྐྱར་ནས་རང་གི་འཆར་སྐད་རང་དབང་ཐོག་ཤོད་འཇུག་པ།
 - (4) སྤྱི་གྲ་ལ་སྟོན་ཚིག་གི་ཐབས་བྱས་འཚོལ་འཇུག་པ།

140. བསྐྱབ་གཞིའི་གོ་དོན་རྟོགས་པ་ལ་གཞི་བཞག་པའི་གནས་སྟངས་འོག་སྒོ་བ་མ་རྒྱུས་ལ་བཅད་སྤྱོད་གོ་དོན་དམིགས་བསལ་བཞེས་པ་དང་ཚིག་ཚིགས་གྱི་ཚིག་རྒྱུས་གྱིས་དོན་གང་ཡིན་པ་ཐོང་བ་ནི་.....།

- (1) གཤམ་ནས་ཐོད་གྱི་ནང་གསེས་གྱི་སྒྱུ་རྩལ། (Bottomup skill)
- (2) ཐོད་ནས་གཤམ་གྱི་ནང་གསེས་གྱི་སྒྱུ་རྩལ། (Topdown Subskill)
- (3) སྐད་རིགས་ཚང་མ་དང་ཉེ་བ། (Whole language approach)
- (4) གཅིག་སྟུང་དང་ཉེ་བ། (Integrated approach)

141. གཤམ་གསལ་གང་ཞིག་སྐད་ཡིག་སྟུང་བ་པོ་ལ་ལམ་སྟོན་པན་རུས་ཆེ་ཤོས་དེ་རེད།

- (1) དགེ་ཀན་ནས་སྤྱི་གྲ་ལོ་ན་པ་ལམ་སྟེང་དོ་སྟོང་བྱེད་པ།
- (2) དགེ་ཀན་ནས་སྐད་ཡིག་བེད་སྟུང་བྱེད་མཁན་ཁོ་ན་ལ་ལམ་སྟོན་བྱེད་པ།
- (3) དགེ་ཀན་ནས་སྤྱི་གྲ་ལོ་ན་རང་སྐད་ཀྱིས་ལོ་ན་པ་སྐད་མེད་བཞག་སྟེ་དེ་དག་གིས་ལོ་ན་པ་འཕུལ་ཐོག་ཞིབ་འཇུག་གིས་ལོ་ན་བཅས་འཆར་གཞི་སྟོག་པ།
- (4) དགེ་ཀན་ནས་སྒོ་བ་མས་ལོ་ན་པ་སྐད་མེད་དང་འཛིན་གྱི་ནང་དུ་འདྲེན་ལུས་ཐེར་འདོན་བྱ་མི་ཅུང་བ།

142. སྟོག་དེབ་བཀལ་ཕྱན་པའི་དོན་ནི་.....།

- (1) སྟོག་དེབ་ལས་ཕྱན་བྱ་མཐོ་བ་བསྐྱབ་པ།
- (2) སྟོག་དེབ་ལས་གཞན་པའི་ཁོར་ཡུག་བསྐྱར་པ།
- (3) སྟོག་དེབ་ཀྱི་སྒོ་བ་ཚན་ཚར་རྒྱ་གལ་ཆེན་མ་རེད།
- (4) སྟོག་དེབ་ཀྱི་དཀའ་གནད་རྒྱུ་སྒོ་བ་མའི་གནས་ཚད་ལས་བཀལ་བ།

143. སྐད་ཡིག་ཐེ་ཚན་སློབ་པའི་དུས་དགེ་ཀན་ནས་སློབ་མ་
ཚོར་སྐད་ཡིག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཚན་རིག་དང་སྤྱི་
ཚོགས་རིག་གནས་ཀྱང་སློག་འཇུག་པའི་ཐབས་ཤེས་དེ་
བཞིན།

- (1) བསྐྱབ་གཞི་ནང་གི་འགྲོ་སྤངས།
(inter disciplinary)
- (2) སྐད་ཡིག་བསྐྱབ་གཞི་ལས་བཀལ་བ་རེད།
- (3) སྐད་མང་སློབ་འཁྱིད་རེད།
- (4) སློབ་ཚན་སྐད་ཡིག་སློབ་པ་རེད།

144. བཤད་ཅུ་ཞི་སློབ་མ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བའི་ཐབས་ལག་
ཤོས་རེད།

- (1) སློག་ཁག་པོ་སློག་པར་གདོང་ལེན་བྱེད་པ།
- (2) དགོ་ཀན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་སྤྱི་གདངས་ལ་དབེ་
བཞུས་པ།
- (3) མི་ཚའི་གནས་སྤངས་ངོ་མའི་ཐོག་གཏམ་སྤེང་
བྱེད་པ།
- (4) གཏམ་བཤད་སྐབས་ནོར་འཕྱལ་མི་འབྱུང་བར་
བྱེད་པ།

145. སྐད་ཡིག་སློབ་པ་ནི་སྐད་ཡིག་སློབ་པ་པོ་ཡར་རྒྱས་བྱེན་
པར་མན།

- (1) ཤེས་ཡོན་ལུན་པ། (Literacy)
- (2) ཏག་ཏག་ཡིན། (Accuracy)
- (3) བརྗོད་པ་བདེ་པོ། (Fluency)
- (4) ཚིག་མང། (Vocabulary)

146. སྐད་ཡིག་དགོ་ཀན་ནས་ཆར་དུས་སུ་རང་གོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
སྤྱོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སློབ་པར་འབྲེལ་བཤད་བྱེད་བཞུག་པ་དེ།

- (1) དེ་དག་གིས་འབྲེལ་བཤད་རྒྱུ་པའི་སྐབས་
འཛིན་གྲུར་སྐད་ཚོར་གྱིས་ཁེངས།
- (2) དེ་དག་གིས་ངག་ཐོག་བརྗོད་པའི་ཐབས་ལམ་
ཡར་རྒྱས་གཏོང་བ།
- (3) འཛིན་གྲུར་སློག་ཚུགས་མེད་པ་བཟོས་པ།
- (4) སློག་དེབ་སློག་པའི་ཉོལ་སྤང་མེད་པ་བཟོས་པ།

147. འབྲི་སྤངས་འགྲོ་ལུགས་ནང་དུ།

- (ཀ) བཅོས་རྒྱུ་པ། (Editing)
 - (ཁ) དན་ཤེས་སྡེ་མང། (Brainstorming)
 - (ག) བསྐྱར་འབྲི། (Revising)
 - (ང) ཟིན་བྲིས། (Drafting)
(1)	ཀ (a)	ཁ (b)	ག (c)	ང (d)
(2)	ཁ (b)	ག (c)	ཀ (a)	ང (d)
(3)	ཀ (a)	ང (d)	ག (c)	ཁ (b)
(4)	ཁ (b)	ང (d)	ག (c)	ཀ (a)

148. སྐད་ཡིག་དགོ་ཀན་ནས་སློབ་མ་ཚོའི་རང་རང་གི་ཡིག་
སྤྱོད་ནས་ཡིག་ཆ་ལག་ཤོས་ཁག་ལྔ་བཏོན་བཞུགས་རྗེས་
སུ་དེ་དག་གིས་བདམས་པའི་དོན་དུན་པ་ལྔ་པོ་དེ་དག་

- (1) ཟུང་འབྲེལ་ཞིབ་འཇུག་(Peer assessment)
- (2) རང་ཉིད་ལ་ཞིབ་འཇུག་(Self assessment)
- (3) དགོ་ཀན་གྱི་ཞིབ་འཇུག་
(Teacher's assessment)
- (4) ཞིབ་འཇུག་སྤྱིང་བསྐྱུས།
(Summative assessment)

149. གཤམ་གསལ་གྱི་ཐབས་བྱས་གཅིག་དམའ་རིམ་འཛིན་
གྲུར་སྐད་ཡིག་སློབ་པར་ཏ་ཅང་གསལ་ཆེན་པོ་རེད།

- (1) སྤྱ་སྤྱའི་སློག་དེབ།
- (2) ཚོགས་ཤོག
- (3) སློག་ཁང།
- (4) དངོས་འབྲེལ། (Realia)

150. གཤམ་གསལ་ལས་འབྲལ་གཅིག་སློབ་མ་ཚོའི་སློ་འཛིན་
ཡར་རྒྱས་སུ་གསལ་ཆུང་བ་རེད།

- (1) བྱ་ལུལ་ལ་བཤད་པ་རྒྱུ་པ།
(Describing an object)
- (2) དེ་དག་གིས་རང་གི་ཚིག་ཐོག་ནས་སྤྱང་བཤད་
པ།
- (3) དགོ་ཀན་གྱིས་བཤད་པའི་སྤྱང་བསྐྱར་བཤད་
བྱས་པ།
- (4) བྱང་རྒྱུན་ཞིག་ལ་འབྲེལ་བརྗོད་བྱས་པ།

གཤམ་གྱི་ལམ་སྟོན་རྣམས་གནའ་བུ་བྱས་ཏེ་སྒྲིག་དགོས།

- ༡༥ གྲི་བ་ཁག་ལ་མ་བཞུགས་ཐོན་གྱི་དེབ་ (Text Booklet) ཏུ་བཞུགས་པའི་གྲི་བའི་རང་བཞིན་གསལ་བཤད་ཡོད་པ་ལེགས་པར་སྒྲིག་དགོས།
- ༡༦ གྲི་བ་གཅིག་ལ་ལན་བཞི་བདམས་ཀ་སྤང་ཡོད་པ་ལས་འོས་པའི་ལན་དེ་ལན་ཤོག་གི་སྒྲིག་དབྱིབས་ནང་སྐབ་སྒྱུག་སྒྲིག་གང་ཅུང་གིས་ནག་འབྲིབ་གཏོང་དགོས། ནག་འབྲིབ་བཏང་བའི་སྒྲིག་དབྱིབས་ལ་བསྒྱུར་གསལ་བྱ་མི་ཅུང་།
- ༡༧ ལན་ཤོག་ OMR ཟེབས་བཙུགས། མངོན་རྟགས་སོགས་རྒྱབ་མི་ཅུང་།
- ༡༨ གྲི་ཤོག་དང་ལན་ཤོག་གི་ཨང་གངས་མི་མཐུན་པ་ཡོད་ན་ལམ་སེང་བརྩེ་བོ་རྒྱབ་དགོས།
- ༡༩ རྒྱགས་སྤྱོད་པས་གྲི་ཤོག་ཨང་དང་། ལན་ཤོག་གི་ཨང་དང་ངོ་རྟགས་མ་ཞོར་བར་བྲིས།
- ༢༠ OMR ལན་གྱི་རྟགས་བཞུགས་པ་འཕྲུལ་ཆས་ (A Machine) གྱིས་སྒྲིག་གི་ཡོད་པས་གསལ་བཤད་ཁག་རང་གི་འཕྲུལ་རྒྱགས་ནང་ལ་མ་འཕྲུག་པ་དགོས་རྒྱ།
- ༢༡ ཡིག་རྒྱགས་གཏོང་སར་ལག་འདྲགས་ཁ་བར་དང་ཡིག་ཚད་དང་འབྲེལ་བའི་དངོས་ཆས་གང་ཡང་ཁྱེད་མི་ཆོག།
- ༢༢ ཡིག་རྒྱགས་གཏོང་ཁང་ཆོགས་ཁང་ནང་ལག་ཐོགས་ཁ་པར་དང་སྒྲིག་སྐད་མེད་པའི་འཕྲུལ་ཆས་ (Communication Device) ལ་སོགས་འཕྲུལ་མི་ཆོག གལ་སྲིད་འཁྱེད་ཡོད་མཁུས་པ་དང་ཏ་གོ་ན། ཁྱེད་རང་གིས་ཡིག་ཚད་དཔེ་བཤུས་ངོས་འཛིན་གྱིས་ཁྱེད་རང་ལ་བྲིས་སྒྲིག་ནས་ཉེས་ཆད་དང་ཡིག་ཚད་ནས་བཏོན་རྒྱ་ཡིན།
- ༢༣ ཡིག་རྒྱགས་གཏོང་སར་རང་གི་ངོ་སྤྱོད་ཀྱི་ལག་ཁྱེད་སྟོན་དགོས།
- ༢༤ ཡིག་རྒྱགས་འབྲི་སྐབས་ཡིག་རྒྱགས་དོ་དམ་པས་བཀའ་ཁྲོལ་མེད་པར་གང་བྱུང་ཏུ་འགྲོ་མི་ཆོག།
- ༢༥ ལན་ཤོག་དང་འབྱུར་ཤོག་གི་སྤྱོད་སྒྲིག་ལན་གཉིས་བཞུགས་རྒྱ་དང་། ལན་ཤོག་དེ་ཡིག་ཚད་དོ་དམ་པར་ངེས་པར་དུ་ཆེས་སྤྱོད་བྱས་ཏེ་ཕྱར་ཐོན་དགོས།
- ༢༦ ཆེས་གཞི་ཡོ་ཆས་གང་ཡང་བེད་སྤྱོད་གཏང་མི་ཅུང་།
- ༢༧ བྲིས་མཐུན་སྒྲིག་སྤྱོད་ཀྱི་ཐོག་ཡིག་རྒྱགས་འབྲི་དགོས།
- ༢༨ གྲི་ཤོག་དང་ལན་སོག་གང་ནས་ཀྱང་ཤོག་བྱ་ཚན་པ་བཞུགས་མི་ཅུང་།
- ༢༩ ཏུས་ཚྡོད་རྫོགས་མཚམས་ལན་ཤོག་ཡིག་ཚད་དོ་དམ་པར་འཕྲུལ་ཏེ་གྲི་ཤོག་རང་གིས་མཉམ་ཁུར་བྱེད་ཆོག།

निम्नलिखित निर्देशों को ध्यान से पढ़ें :

1. जिस प्रकार से विभिन्न प्रश्नों के उत्तर दिए जाने हैं उसका वर्णन परीक्षा पुस्तिका में किया गया है, जिसे आप प्रश्नों का उत्तर देने से पहले ध्यान से पढ़ लें ।
2. प्रत्येक प्रश्न के लिए दिए गए चार विकल्पों में से सही उत्तर के लिए OMR उत्तर पत्र के पृष्ठ-2 पर केवल एक वृत्त को ही पूरी तरह काले/नीले बॉल पॉइंट पेन से भरें । एक बार उत्तर अंकित करने के बाद उसे बदला नहीं जा सकता है ।
3. परीक्षार्थी सुनिश्चित करें कि इस उत्तर पत्र को मोड़ा न जाए एवं उस पर कोई अन्य निशान न लगाएँ । परीक्षार्थी अपना अनुक्रमांक उत्तर-पत्र में निर्धारित स्थान के अतिरिक्त अन्यत्र न लिखें ।
4. परीक्षा पुस्तिका एवं उत्तर पत्र का ध्यानपूर्वक प्रयोग करें, क्योंकि किसी भी परिस्थिति में (केवल परीक्षा पुस्तिका एवं उत्तर पत्र के संकेत या संख्या में भिन्नता की स्थिति को छोड़कर) दूसरी परीक्षा पुस्तिका उपलब्ध नहीं करायी जाएगी ।
5. परीक्षा पुस्तिका / उत्तर पत्र में दिए गए परीक्षा पुस्तिका संकेत व संख्या को परीक्षार्थी सही तरीके से हाज़िरी-पत्र में लिखें ।
6. OMR उत्तर पत्र में कोडित जानकारी को एक मशीन पढ़ेगी । इसलिए कोई भी सूचना अधूरी न छोड़ें और यह प्रवेश-पत्र में दी गई सूचना से भिन्न नहीं होनी चाहिए ।
7. परीक्षार्थी द्वारा परीक्षा हॉल/कक्ष में प्रवेश-पत्र के सिवाय किसी प्रकार की पाठ्य-सामग्री, मुद्रित या हस्तलिखित, कागज़ की पर्चियाँ, पेजर, मोबाइल फोन, इलेक्ट्रॉनिक उपकरण या किसी अन्य प्रकार की सामग्री को ले जाने या उपयोग करने की अनुमति नहीं है ।
8. मोबाइल फोन, बेतार संचार युक्तियाँ (स्वीच ऑफ अवस्था में भी) और अन्य प्रतिबंधित वस्तुएँ परीक्षा हॉल/कक्ष में नहीं लाई जानी चाहिए । इस सूचना का पालन न होने पर इसे परीक्षा में अनुचित साधनों का प्रयोग माना जाएगा और उनके विरुद्ध कार्यवाही की जाएगी, परीक्षा रद्द करने सहित ।
9. पूछे जाने पर प्रत्येक परीक्षार्थी, निरीक्षक को अपना प्रवेश-पत्र दिखाएँ ।
10. केन्द्र अधीक्षक या निरीक्षक की विशेष अनुमति के बिना कोई परीक्षार्थी अपना स्थान न छोड़ें ।
11. कार्यरत निरीक्षक को अपना उत्तर पत्र दिए बिना एवं हाज़िरी-पत्र पर दुबारा हस्ताक्षर किए बिना परीक्षार्थी परीक्षा हॉल/कक्ष नहीं छोड़ेंगे । यदि किसी परीक्षार्थी ने दूसरी बार हाज़िरी-पत्र पर हस्ताक्षर नहीं किए, तो यह माना जाएगा कि उसने उत्तर पत्र नहीं लौटाया है और यह अनुचित साधन का मामला माना जाएगा । **परीक्षार्थी अपने बाएँ हाथ के अंगूठे का निशान हाज़िरी-पत्र में दिए गए स्थान पर अवश्य लगाएँ ।**
12. इलेक्ट्रॉनिक / हस्तचालित परिकलक का उपयोग वर्जित है ।
13. परीक्षा हॉल/कक्ष में आचरण के लिए परीक्षार्थी बोर्ड के सभी नियमों एवं विनियमों द्वारा नियमित हैं । अनुचित साधनों के सभी मामलों का फैसला बोर्ड के नियमों एवं विनियमों के अनुसार होगा ।
14. किसी हालत में परीक्षा पुस्तिका और उत्तर पत्र का कोई भाग अलग न करें ।
15. **परीक्षा सम्पन्न होने पर, परीक्षार्थी हॉल / कक्ष छोड़ने से पूर्व उत्तर पत्र कक्ष-निरीक्षक को अवश्य सौंप दें । परीक्षार्थी अपने साथ इस परीक्षा पुस्तिका को ले जा सकते हैं ।**

READ THE FOLLOWING INSTRUCTIONS CAREFULLY:

1. The manner in which the different questions are to be answered has been explained in the Test Booklet which you should read carefully before actually answering the questions.
2. Out of the four alternatives for each question, only one circle for the correct answer is to be darkened completely with **Black/Blue Ball Point Pen** on **Side-2** of the OMR Answer Sheet. The answer once marked is not liable to be changed.
3. The candidates should ensure that the Answer Sheet is not folded. Do not make any stray marks on the Answer Sheet. Do not write your Roll No. anywhere else except in the specified space in the Answer Sheet.
4. Handle the Test Booklet and Answer Sheet with care, as under no circumstances (except for discrepancy in Test Booklet Code or Number and Answer Sheet Code or Number), another set will be provided.
5. The candidates will write the correct Test Booklet Code and Number as given in the Test Booklet / Answer Sheet in the Attendance Sheet.
6. A machine will read the coded information in the OMR Answer Sheet. Hence, no information should be left incomplete and it should not be different from the information given in the Admit Card.
7. Candidates are not allowed to carry any textual material, printed or written, bits of papers, pager, mobile phone, electronic device or any other material except the Admit Card inside the examination hall/ room.
8. Mobile phones, wireless communication devices (even in switched off mode) and the other banned items should not be brought in the examination halls/ rooms. Failing to comply with this instruction, it will be considered as using unfair means in the examination and action will be taken against them including cancellation of examination.
9. Each candidate must show on demand his / her Admit Card to the Invigilator.
10. No candidate, without special permission of the Centre Superintendent or Invigilator, should leave his / her seat.
11. The candidates should not leave the Examination Hall/ Room without handing over their Answer Sheet to the Invigilator on duty and sign the Attendance Sheet twice. Cases where a candidate has not signed the Attendance Sheet second time will be deemed not to have handed over the Answer Sheet and dealt with as an unfair means case. **The candidates are also required to put their left hand THUMB impression in the space provided in the Attendance Sheet.**
12. Use of Electronic / Manual Calculator is prohibited.
13. The candidates are governed by all Rules and Regulations of the Board with regard to their conduct in the Examination Hall/Room. All cases of unfair means will be dealt with as per Rules and Regulations of the Board.
14. No part of the Test Booklet and Answer Sheet shall be detached under any circumstances.
15. **On completion of the test, the candidate must hand over the Answer Sheet to the Invigilator in the Hall / Room. The candidates are allowed to take away this Test Booklet with them.**